

Секція 4. Теорія і методика професійної освіти
Солдатенко О.І., кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри мистецьких дисциплін

*Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка
м Чернігів, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ МІСЦЕВОГО МУЗИЧНОГО ТУРИЗМУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО» ТА «МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Наукова новизна роботи полягає у розробці автором ідеї нового бачення музичного туризму у місті Чернігів і застосуванні його потенціалу при підготовці студентів спеціальності «Музичне мистецтво» та «Менеджмент соціокультурної діяльності» у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченко.

Як відомо, музичний туризм є популярною формою організації відпочинку, проведення дозвілля, пізнання рідного краю, навколишнього середовища, знайомства з історією, культурою і традиціями певного регіону.

Погоджуючись з Василем Кифяком, можна констатувати, що в широкому розумінні до туризму належить будь-який маршрут переміщення людини у просторі, який виходить за межі буденності або за рамки повсякденних справ [1].

На нашу думку, музичний туризм охоплює будь-яку культурно-дозвіллеву діяльність людини, яка обов'язково пов'язана з музикою та переміщенням з її постійного місця проживання.

На думку теоретиків, в сучасному суспільстві музичний туризм виконує наступні функції: культурно-пізнавальну, освітню та комунікаційну.

Посилаючись на Олену Командишко [2], можна дійти висновку, що «музичний туризм» умовно ділиться на:

1. Культурно-пізнавальний музичний туризм:

- історичний (історія виникнення напрямів та стилів музики);
- етнічний (фольклор);

- тематичний (патріотична пісня);
- креативний (творчість композиторів);
- арт-туризм (пов'язаний з різними видами мистецтв де застосовується музика: танцювальне, театральне);
- подієвий (фестивалі, концерти);

2. Освітній музичний туризм, на відміну від інших видів музичного туризму, передбачає наявність освітнього результату, як обов'язкову умову подорожі або поїздки:

- навчальний (майстер класи, лекції);
- плановий шкільний (екскурсії);

Музичний туризм, це один з найстаріших видів туризму. Сьогодні, з появою можливості в найкоротші терміни дістатися до будь-якого куточка світу, число музичних туристів тільки збільшилось.

Музика – невід'ємна частина як національної, так і міжнародної сучасної культури, тому однією з найпривабливіших різновидів культурного і подієвого туризму є відвідування музичних фестивалів.

Наприклад, у Чернігові щороку проходить багато міжнародних та всеукраїнських фестивалів і музичних конкурсів різної спрямованості:

- міжнародний фестиваль класичної музики «Сіверські музичні вечори»;
- міжнародний фестиваль авторської пісні «На блакитних озерах»;
- міжнародний фестиваль-конкурс «Країна Art Fest»;
- фестиваль-конкурс української патріотичної пісні «Поклик серця»;
- всеукраїнський фортепіанний конкурс ім. Л. Ревуцького;
- всеукраїнський конкурс-фестиваль сучасної пісні та популярної музики «Червона рута»;
- фестиваль джазової музики «Chernihiv Jazz Open»;
- міжнародний фольклорний фестиваль національної культури «Поліське коло».

На нашу думку, потенціал музичного туризму у Чернігові можна розширити у таких напрямках:

1. Включення до нього всіх інших видів мистецтв, що пов'язані з музикою: танцювального, театрального, декоративно-прикладного та інші.
2. Розширення кількості культурно-розважальних заходів музичної направленості в місті. Для цього потрібно до загальновідомих фестивалів, конкурсів, концертів ще додати різні:
 - паради (парад дідів морозів, парад наречених та ін.);
 - громадські акції (флеш моби, челенджі, книги рекордів України та ін.);
 - клубні заходи (караоке, дискотеки, вечірки, КВК, Hobby-Hall та ін.);
 - корпоративні заходи.
3. Ознайомлення місцевих жителів та туристів з великою кількістю різновікових музичних колективів Чернігова: професійних та самодіяльних.
4. Якомога більшій кількості людей розповісти про:
 - видатних музикантів, композиторів та діджеїв, працюючих в різних жанрах, напрямках та стилях музики;
 - відомих не тільки в Чернігові, а у всьому світі майстрів з виготовлення музичних інструментів;
 - роботу студій звукозапису, радіостанції та телебачення.
5. Акцентування уваги людей на архітектурних, меморіально-скульптурних пам'ятках, пов'язаних з музикою (наприклад, дзвіниці, музині фонтани, музичні інсталяції, барельєфи).
6. Розширення знань місцевих жителів та туристів про заклади культури міста, які пов'язані з музикою; їх творчі і музичні колективи, та концертні заходи (театри, філармонії, палаци культури, сценічні майданчики, музеї, приватні музичні колекції, бібліотеки).
7. Поповнення знань чернігівців про можливості навчання музиці в місті: освітні заклади; їх творчі і музичні колективи та концертні заходи на їх території:
 - школи (музичні, школи мистецтв);

- студії (музичні, танцювальні, мистецькі);
- заклади професійної освіти (музичний коледж, духовне училище, НУЧК імені Т.Г. Шевченко).

9. Організація та проведення музичних екскурсій містом.

10. Розробка музично-пізнавальних маршрутів.

11. Проведення квестів музичної спрямованості.

Підготовка майбутніх педагогів-музикантів та менеджерів соціокультурної діяльності – кропітка, багатогранна робота, повноцінність вирішення якої залежить від раціонального використання нових ефективних шляхів в підготовці студентів до професійної діяльності. Ознайомлення студентів з можливостями використання музичного туризму у навчальному процесі активує їх мистецькі інтереси та культурні потреби. Це сприяє більш ефективному процесу професійної підготовки студентів на сучасному етапі.

Педагоги-музиканти у майбутньому будуть займатись педагогічною, просвітницькою, музичною та культурно-дозвіллевою діяльністю. Тому, знання музичного туризму їм потрібні для: організації музичних екскурсій зі школярами; проведення інтегрованих уроків музичного мистецтва (танці, театр, декоративно-ужиткове мистецтво); організації і роботи музичних колективів та музичних гуртків; організації та проведення концертів, конкурсів та фестивалів.

«Професійне призначення менеджера соціокультурної діяльності серед іншого полягає в організації та управлінні: клубними установами, парками культури і відпочинку, кінотеатрами, центрами дозвілля, центрами народної творчості, туристичними і молодіжними центрами, і т.д.» [6 с.224].

Тому, знання музичного туризму їм потрібні для: управління культурно-дозвіллевою діяльністю людей; роботи в закладах культури; розробки та проведення музичних екскурсій; організації та проведення культурно-розважальних заходів; управління роботою мистецьких колективів та гуртків.

Для використання потенціалу музичного туризму під час навчання студентів ми пропонуємо наступну схему:

1. Збір інформації про музичний туризм у Чернігові.

Для цього карта міста, ділиться на квадрати. Кожному студенту дається завдання – знайти всю інформацію про музику на цій території (заходи, колективи, митці, заклади культури, науки і т.д.). Результат оформлюється у вигляді спеціально розроблених таблиць.

2. Обробка та систематизація зібраної інформації.
3. Нанесення цієї інформації на мапу Чернігова.
4. Розробка музично-пізнавальних туристичних маршрутів та нанесення їх на мапу.
5. Розробка та проведення музикознавчих екскурсій.
6. Презентація зібраної інформації на сайті міста Чернігова.

Отже впровадження в освіту місцевого музичного туризму відповідає прогресивним процесам сучасного суспільства і культурним запитам студентської молоді. Це сприяє більш ефективному процесу професійної підготовки педагогів-музикантів та менеджерів соціокультурної діяльності на сучасному етапі.

Список використаних джерел

1. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів та працівників туристичної сфери. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 300 с.
2. Командышко Е. Ф. Арт-менеджмент: специфика, проблемы, перспективы развития: моногр. Москва, 2009. 216 с.
3. Король О.Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі : навч.-метод. посібник.. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. – 144 с.
4. Новикова Г. Н. Технологии арт-менеджмента. Москва, 2006. 178 с.
5. Ричардс Г. Масштабы и значение культурного туризма в Европе. *Арт-менеджер*, 2003. №1(4). С.68-71.
6. Солдатенко О. І. Підготовка менеджерів соціокультурної діяльності до організації дозвілля учнів старших класів. *Вісник ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка*. 2017. Вип.149. С. 224-227